

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

ВОКС

ХРОНІКИ СВІТОКРАЮ

Дол Стюарт
Кріс Рідел

Тернопіль
Богдан

• В С Т У П •

алеко-далеко звідси розкинувся Світокрай, схожий на могутній скам'янілий корабель із бушпритом, знесеним над безоднею. З навислої скелі у пустку зривається Крайріка. Хоч вона й широка, але плин її — млявий і повільний. Уже не один десяток років бурі з Відкритого Неба не приносили до спраглого Світокраю жадного бучного дощу, але тепер, коли небо засупонилося хмарами, а розпечене повітря обважніло від вологи, скидається на те, що погода от-от зміниться.

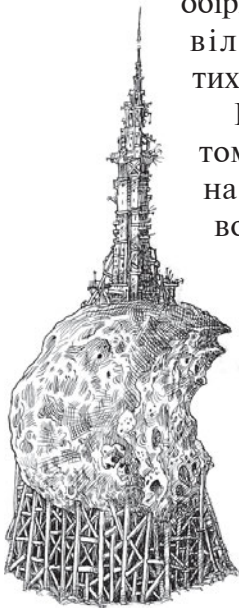
У найглухішому закутку Світокраю розташований огорнутий похмурими розбурханими хмарами Каменосад. Колись тут було родовище летючих скель, яким завдячує свою з'яву повітроплавання і з яких формовано самі Великі санктафракські скелі. Але відколи Світокрай спіткала кам'яна пошесть, прикувавши до землі повітряні кораблі й уразивши нову санктафракську скелю, Каменосад змертвів, перетворився на голе пустище, обсіяне купами кам'яного осипу. Навіть білі круки, що стерегли колись Каменосад, і ті покинули його.

На самісінькому вершечку Санктафракської скелі маячить Вежа ночі, де знайшла притулок Сторожа на чолі з немилосердним Орбіксом Ксаксісом. Вони ще вірять, ніби зцілити ушкоджену скелю зможе блискавиця Великої бурі,

і ось уже багато років нетерпляче ждуть у цілковитій готовності на день, коли та буря вдарить.

Тим часом їхні опоненти, вчені-бібліотекарі, що знайшли собі утечище в підземних риштаках і переховуються там у бібліотечних залах, відкидають думку про можливе зцілення скелі блискавицею. Під проводом Великого Бібліотекаря Фенбруса Лодда вони вивчають і досліджують уламки враженого каменю, експериментують над ними, намагаючись знайти якийсь інший лік на пошесть; водночас вони не забувають про власну безпеку і завше готові дати відсіч кожному, хто зазіхне на бібліотеку та її таємниці.

А тих, кому на згадку про бібліотекарів починали зразу свербіти руки, було й без Орбікса Ксаксіса хоч греблю гати! Приміром, Ватаг Титутг — жорстокий молотоголовий гоблін, що спить і вві сні бачить, як бере під залізну п'яту і тих, хто живе в підземеллях Нижнього міста, і самих санктафраксів. Аби знаття, що ніщо не стане на заваді, він давно б уже так і вчинив. Або Матір Шматуй-пазур, сорокуха-матка Східного курника; з якою б утіхою вона побачила загибель бібліотеки, як би хотіла, щоб раз і назавжди обірвалася ниточка, яка ще єднає бібліотекарів та вільнян, мешканців Вільних галявин — залятих сорокушачих ворогів.

На світанку і над заходи сонця небо над містом патрулюють Бібліотекарські Лицарі, які ні на мить не втрачають пильності, і Рук Човновод — один із них. Не так давно прибулий з Вільних галявин, він був уже вправний літун, нічим не гірший за своїх товаришів, які, поодинці чи парами, щодня вилітають на патрулювання. Намагаючись триматися в тіні, вони линуть у своїх човнах із мочардерев над потьмареною величчю Нижнього міста, обминають купи грузу та розверсті провалля Осип-Міста і маневрують поміж величезними дерев'яними бантинами та стовпами так званого

Санктафракського лісу — неоковирної опорної конструкції, що утримує над землею поточену пошестю санктафракську скелю, не даючи їй остаточно осісти на ґрунт.

По закінченні своєї місії патрульні повертаються до бібліотеки і доповідають, що коїться нагорі — про кульові блискавки, про те, що в Осип-Місті бачили величезних чудовиськ-потвор, — і ці дивні донесення не можуть не бентежити. А погода тим часом стає що далі, то мокріша і гнітючіша.

Вокс Верлікс, якого звать спілчанським головою і Найвищим санктафракським Академіком, знає про погоду геть усе. Були часи, коли він був найбагатонадійнішим учнем-хмароглядом свого покоління. То він, мавши буйну вдачу і непересічний розум, усунув від влади Кулькапа Пентефраксіса, заволодівши великим ланцюгом високого посадовця. То він узяв під свій протекторат могутні купецькі спілки. То під його орудою будувалися Вежа ночі, Велика Дорога Багнищем і Санктафракський ліс.

Але тепер, попри всі його гучні титули та величні задуми, можливості Вокса Верлікса вже далеко не ті. Не раз і не два вже пошивали його в дурні. Вежу ночі загарбав Орбікс Ксаксіс, на Великій Дорозі Багнищем орудувала Матір Шматуй-пазур, а в Нижньому місті правив залізною рукою Воевода Титугт зі своїм гоблінівським військом. Хай там як, думає він, а краще вже утримувати безвільну ляльку, аніж бути загнаним у кут і щомиті боятися нападу сорокух. Мало хто сумнівається, що становище Вокса Верлікса — замороженого дурманом, безсилою і не до міри розтовстілого — у благенькому Палаці статуй мало чим різниться від ув'язнення.

А задурманений він тому (і це чистісінька правда), що управителька палацу без кінця напуває його забудь-зіллям. Проте трапляються і миті просвітління, і дарма, що Вокс не може згадати ані крихти з того, що було вчора, колишня слава оживає в пам'яті яскрава і свіжа, як і перше.

У такі моменти спогадів про минуле він будує плани на майбутнє. Хитромудрі плани. *Меню* плани. Бо попри всю свою с амотність і неміч, Вокс не полишає мрії помститися тим,

хто, на його думку, довів його до такого життя. Сорокухам, які з пронизливими криками поважно походжають по Дорозі Багнищем. Гоблінам, що шпацірують вулицями Нижнього міста. А також зловісним Сторожам Ночі, які сидять у своїй височенній вежі і недремним оком стежать за всім довкола.

Дивні часи настали. Через спекотну і zarazом парку погоду, яка не віщує нічого доброго, здається, ніби ти в казані, який кипить, булькотить і ось-ось побіжить. Від задушливої спеки хиріють раби. Жеруться між собою сторожі. А мешканці Осип-Міста і Сантафракського лісу стають сварки та неконтрольовані.

Ось-ось щось має статися. Тут — жадних сумнівів. Але що?

Що далі, то більше чуток. Зростають підозри. Запитань багато, але мало відповідей. Чого шукають Орбікс Ксаксіс та його Охоронці, коли щоночі збираються до купи і щось видивляються у небі? Що затіває Ватаг Титугг у стінах неприступних Мурашиних веж? Для чого Матір Шматуйпа зур скликала до свого імпровізованого двору, що наприкінці Великої Дороги Багнищем, сестер-сорокух? І що думають бібліотекарі, які ховаються у глибоких водозбігах, ні на мить не забуваючи про тих, хто живе вгорі над ними? Що за небезпеку вони зачули?

І тільки він нікого не цікавить, усі його забули і покинули напризволяще в напівзруйнованому палаці, та й сам вигнанець неначе геть збайдужів до всього, що діється довкола, з головою поринувши у свої чорні думи. Лиш він один байдужий до того, що Нижнє місто знемагає від пекельного жару. Лиш він один.

Вокс Верлікс.

* * *

Темноліс, Каменосад, Крайріка. Нижнє місто і Сантафракс. Назви на карті.

Але за кожною назвою криються тисячі легенд, легенд, записаних на давніх скрижалях, легенд, що переходили від покоління до покоління з уст в уста — та й досі переповідаються.

Наступна оповідь — лише одна з таких легенд.

ДОСВІТНЯ ВАРТА

величезній залі стояла холоднеча, хоч собак гони Вгорі, крізь помальовані “лисицями” шиби височенної скляної бані, сяяли зірки, мерехтячи в чорному небі, наче фракспил. А під банею, над небесними мапами, складеними стосом на величезному круглому столі з залізного дерева, схилився огрядний чоловіг. Перед ним стояла чимала різьблена кварта, біля ніжки стільця валявся перекинутий телескоп. Аж ось чоловіг голосно хропнув на всю залу; на губах йому виступила червона піна, а голова стала поволі хилитися вперед.

Крижаний протяг, зі свистом гуляючи по залі, ворушив небесні мапи, і ті шелестіли, мов сухе листя. Уві сні академік ворушився, і тоді до хропіння домішувалося легеньке дзенькання фракспилового медальйона об важкий посадовий ланцюг, почеплений на шиї.

Учений муж мав обвислі щоки та шию, де шкіра бгалася в пухкі, схожі на черву жирові згортки, і що глибше поринав він у сон, то більше хилився до столу. Погойдувався з боку на бік медальйон із фракспилом, ударяючись об вінця лиш трохи недопитої кварти. Хропіння ставало чимраз

глибше і розкотистіше, підборіддя сонного ходило ходором, а медальйон чимраз глибше спускався у квартиру.

Аж ось, відчайдушно хропнувши, товстун, куняючи, різко пурнув уперед. Почувся глухий стук: хропун з усього маху тріснувся лобом об край столу — і сів, мов його правцем поставило. Перед ним засичало, затріщало, засмерділо смаженим лісовим мигдалем — і несподівано вибухнула кварта.

Академіка змело зі стільця. Важко гепнувши у протилежному кінці зали, він викрутив собі ногу і добряче забив голову об кахляну підлогу.

Високо вгорі, немов яка пародія на луну, розлігся оглушливий тріскіт і задзеленчало розбите шкло: щось тверде і в ажке провалило баню і бухнуло просто на стіл, розполовинивши тверду, мов залізо, стільницю.

Надсадно бухикаючи і морщачись від болю, академік звівся з підлоги. У повітрі висіла хмара куряви та диму. Воксові гуло в голові, у вухах дзвеніло, і хоч би куди він глянув, перед очима вогняним дивовиддям зринав спалах вибуху — то рожевий, то зелений. Бухикання не вгавало, і тіло Воксове тіпалося у страшних корчах.

Нарешті кашель відпустив академіка — він полапки д і став хустинку з павучої шовковини і заходився втирати

